

Čís. 1471.

Včasnost oznámení vady (čl. 347 obch. zák.) jest posuzovati nikoliv podle doby, jíž by bylo třeba ke zjištění vady, nýbrž, zjištěna-li dříve, dle doby jejího skutečného zjištění.

(Rozh. ze dne 7. února 1922, Rv I 838/21.)

Žalovaný objednal u žalobkyně větší množství vína 12 procentního; zásilka došla ho dne 15. dubna 1919. Zkoumaje ji shledal žalovaný, že obsahuje víno pouze 9 procentní, což vytkl dne 24. dubna 1919, žádaje o snížení kupní ceny o čtvrtinu. Proti žalobě o nedoplatek kupní ceny (4953 K 42 h) namítl žalovaný mimo jiné nárok na snížení kupní ceny o čtvrtinu (4978 K 75 h). Procesní soud své stolice žalobu zamítl, shledav namítanou protipohledávku opodstatněnou, ježto vada byla skrytou a byla vytýkána včas. Odvolací soud rozsudek potvrdil. **Důvody:** Výtku nesprávného posouzení právního odůvodňuje odvolatelka tím, že prvý soud pokládá výtku vad za včasnou, když stala se dopisem ze dne 24. dubna 1919, ač zboží došlo 15. dubna. Dle čl. 347 obch. zák. má kupitel zboží zkoumati bez prodlení po dojití, pokud to jest možno dle řádného chodu obchodu; jedná-li se tedy o vady, které musí býti zjišťovány teprve zvláštní zkouškou a nejsou zevně patrné, nelze pokládati vadu 9 dnů k takové zkoušce a oznámení vad za přesahující meze řádného chodu obchodního a za takové prodlení, které by vyvolati mohlo následky odstavce druhého čl. 347 obch. zák. Zjištěno jest, že žalovaný vady oznámil ihned, jakmile je zjistil, a poněvadž šlo o vady vnitřní, zjistitelné toliko zvláštní zkouškou, učinil vše, co mu zákon ukládá a ohlásil vady zboží v čas. Obchodní zákon neobsahuje ustanovení o tom, jaká práva má kupující při vadách zboží, a platí tu tedy dle čl. 1 obyčej neb obecný zákonník občanský. Obyčejového práva u nás v tom směru není a platí tedy § 932 obč. zák., jenž připouští, pokud vady zboží nevadí jeho řádnému použití, nárok na snížení ceny trhové nebo nápravu. Menší alkoholový obsah vína nečiní je nepotřebným, nýbrž jen méně cenným a jest tedy požadavek slevy zákonem úplně odůvodněn. Za těchto okolností, když kupující požadavek slevy prodávajícímu oznámil, a to je nesporno, nelze spatřovati v tom, že zboží bylo spotřebováno nebo dále zcizeno, konkludentní čin, z něhož by bylo lze souditi na schválení zboží. Tomu nemohlo zabrániti ani opačné prohlášení žalující, poněvadž citovaným zákonným ustanovením nárok na slevu jest odůvodněn ba přímo předepsán.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by ve věci dále jednal a znovu ji rozhodl.

Důvody:

Obě nižší stolice vycházejí z předpokladu, že jde v tomto případě o vadu skrytou, že ke zjištění takové vady jest doba 9 dnů přiměřená, a že, když zboží došlo 15. dubna, sluší oznámení vady učiněné dne 24. dubna pokládati za včasné. Soud dovolací jest toho náhledu, že otázka, je-li vytýkána vada vína zjevnou či skrytou, jest pro rozhodnutí tohoto sporu úplně lhostejná. Žalovaný, jenž této okolnosti ani nenamítal, udal totiž sám, že

víno týž den, kdy je obdržel, ihned zkoumal a vadu jeho zjistil, takže včasnost oznámení vady sluší posuzovati nikoliv podle doby, které by bylo zapotřebí ke zjištění vady, nýbrž podle doby jejího skutečného zjištění. Jest tedy pro rozhodnutí této otázky důležitý den, kdy žalovaný víno z dráhy dal do svého sklepa dopraviti, neboť nemůže býti od něho žádáno, jak má žalobkyně za to, aby je již na dráze ztáčel a na obsah alkoholu zkoušel. V tomto směru jest však zjištění prvního soudu neúplné. Procesní soud zjišťuje sice, že bylo zboží žalovanému vydáno 15. dubna 1919. Kdyby tomu tak bylo a žalovaný toho dne zboží byl převzal, bylo oznámení vady, učiněné teprve 24. dubna, tedy po 9 dnech opožděné, poněvadž žalovaný tvrdí, že vadu t ý ž d e n, kdy zboží vyzdvihl, zjistil, a čl. 347 obch. zák. předpisuje, že se oznámení vady musí státi ihned po jejím zjištění. Žalovaný ovšem tvrdil ve sporu, že sice dne 15. dubna 1919 zboží v y p l a t i l, že však je vyzdvihl t e p r v e 24. d u b n a. Listiny, které první soud za základ svého zjištění položil, nasvědčují tomu, že bylo zboží 15. dubna vyplaceno, takže ze zjištění prvního soudu není zřejmo, bylo-li zboží toho dne žalovaným také skutečně vyzdvíženo. Svědek Václav H. udal, že, jakmile došlo aviso, šel se spediterem na dráhu, aby zboží vyplatil, což také učinil, víno přivezl a před sklep složil. Z této výpovědi by plynulo, že žalovaný obdržel víno v den výplaty t. j. 15. dubna. Tomu však odporují zase výpovědi ostatních svědků, kteří udávají, že žalovaný víno týž den, kdy je obdržel, zkoušel a zjištěnou vadu žalobci oznámil, což by se tedy bylo stalo 24. dubna. Soud první stolice neuvádí, kterou z těchto výpovědí pokládá za pravdivou. Aby mohlo býti spolehlivě posouzeno, byla-li vada zboží žalobci včas oznámena, bude třeba, aby také tato okolnost, kdy žalovaný zboží skutečně převzal a vadu jeho shledal, byla vzata na přetřes a zjištěna. Dovolání neuplatňuje sice dovolacího důvodu čís. 2 § 503 c. ř. s., a neobsahuje návrhu na zrušení rozsudku v odpor vzatého, avšak, poněvadž bez zjištění shora uvedené okolnosti správné právní posouzení věci není možné, bylo rozsudky obou nižších stolic zrušiti a naříditi, jak uvedeno.

Čís. 1472.

Uznáno-li k žalobě manželky, domáhající se rozvodu manželství od stolu a lože z manželovy viny a výživného, na rozvod z obapolné viny, dlužno i bez manželčina návrhu vzítí na přetřes a rozhodnutí otázku, zda přísluší jí výživné podle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 7. února 1922, Rv I 905/21.)

Manželka domáhala se žalobou rozvodu manželství od stolu a lože z viny manželovy a žádala současně, by manžel byl uznán povinným, platiti jí výživné. Procesní soud první stolice uznal na rozvod z viny obou manželů, přisoudil však manželce výživné dle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s. O d v o l a c í s o u d p o t v r d i l r o z s u d e k v e v ý r o k u o o b a p o l n é v i n ě m a n ž e l ů n a r o z v o d u, z m ě n i l j e j v š a k p o t u d, ž e n e p ř i z n a l ž a l o b k y n ě n á r o k u n a v ý ž i v n é a u v e d l v t o m t o s m ě r u v d ů v o d e c h: Žalobkyně žádala v žalobě, by manželství bylo rozvedeno z viny žalovaného a by žalovaný byl odsouzen k placení vý-